

jeg den extraordinaire Skat af 25de Juli s. A. ude af Betragtning, idet jeg minder om, at vel er denne extraordinaire Skat taget til Indtægt for Aaret, men blandt Udgifterne findes der et meget betydeligt extraordinært Afdrag paa Gjælden, nemlig de 4 Mill. Rd. i Creditbeviser, der skulle indfries, og tager man nu Beløbet af den extraordinaire Skat efter Loven af 25de Juli 1867 og sammenholder dermed blot det Beløb af Creditbeviser, som allerede findes i Reservecapitalen, vil man see, at den extraordinaire Skat ikke bidrager Noget til at afholde de Udgifter, som maa anses for at være de ordinære. Afdragene paa den øvrige Statsgjæld kunne derimod ikke dækkes af de ordinære Indtægter, disse Afdrag ere i de senere Aar blevne udredede af Reservecapitalen og have kunnet udredes deraf uden Offre, idet denne har havt temmelig betydelige Indtægter, blandt Andet Dvotabelene af Afsløningssummen for Drefundstolten og Æquivalentsummerne fra Hertugdømmene. Den ene af de nævnte Dvotabele vil kunne holde ud ligesaa længe som en stor Deel af den Gjæld, den er bestemt til at dække, hvorimod, som tidligere bemærket, Æquivalentsummerne fra Hertugdømmene ville standse i Finanssaaret 1869—70, og der vil til den Tid mangle omtrent 1 Million Rd. i det Beløb, som udfordres til at udrede de Afdrag, vi contractmæssigt ere forpligtede til at hvede; denne Million maa altsaa staffles tilveie. De Herrer ville saaledes see, at vi i Fremtid ikke gjøre Andet end at convertere vor Statsgjæld fra den ene Side til den anden, saa at der ikke skeer noget ligefrem Afdrag paa den, en Tilstand, som jeg hverken kan ansee det for ønskeligt eller forsvarligt at vedblive med i Tidens Løb.

**Andræ:** Jeg veed ikke, om jeg overhørte Noget i den høitærede Finansministers Foredrag. Han erklærede, at til at dække de Udgifter, som medgik til Afdrag paa Statsgjælden, kunde vi ikke gjøre Regning paa de ordinære Indtægter; men jeg hørte ikke, om han tillige fremhævede, at til at bygge Jernbaner kunde vi heller ikke gjøre Regning paa vore ordinære Indtægter, og det er dog et væsentligt Punkt. — Jeg skal iøvrigt albeles ikke

gaae ind paa nogensomhelst Controvers med den høitærede Finansminister; jeg ønsker ikke det Mindste, der kunde ligne en Tvist med den Ene eller den Anden, indblandet i disse Forhold; jeg ønsker kun at give et simpelt, reent objectivt Bidrag, som Enhver maa tage og see, hvorledes han kan komme tilrette dermed. Det er en Selvsølge, at man kunde fremdrage Indsnder og Udsnder af Momenter, snart af den ene og snart af den anden Art, ved enhver Udvikling, som kommer frem. Man kan sige: Vi have tidligere solgt en heel Mængde Statseieendele, og det har bidraget til at fremkalde den gunstige Stilling, som dengang var tilstede. Ja, men naar vi sammenligne den daværende Stilling med den nuværende, bidrager den Omstændighed dog ikke det Alleringeste til at forrykke Sammenligningen s. Ex. mellem 1861 og det nuværende Dødsblik; thi den store Masse af Statseieendele var dog ogsaa dengang solgt. Man maa iøvrigt lægge Mærke til, at, naar man saa umiddelbart fremhæver, hvilket værdifuldt Activ vi i Jernbanerne have erhvervet os, saa sees det let, at dette er en Bemærkning, som gaar accurat i modsat Retning. Have vi nemlig paa den ene Side stilt os ved værdifulde Eiendomme og paa den anden Side derimod faaet et Activ, som maa skee ikke er saa værdifuldt, er det i alt Fald to Ting, som maae bringes til at balancere med hinanden. Ved den Art af Bemærkninger mener jeg ikke, at det for det Formaal, som jeg ønsker at opnaae, vilde være heldigt at blive staaende, og jeg skal derfor kun tillade mig at tage særligt Hensyn til det eneste Punkt, som jeg indrømmer i en betydelig Grad maatte ramme, hvis det forholdt sig rigtigt, Værdien af Opjøvelsen for den første Periode. Den høitærede Finansminister gjorde nemlig opmærksom paa, at der under Christian den 8des Regjering foregik en Operation, som egentlig ikke kunde siges at have gjort nogen stor Forandring i Statsformuens Tilstand, men ganske sikkert gjorde en meget stor Forandring med Hensyn til Gjælden. Denne Operation bestod i, at endel særlige Fonds bleve inddragne, og at de særlige Beholdninger, som fandtes at tilhøre disse Fonds, bleve ophævede, saaledes at man under Christian den 8de paa een Gang